VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Eläimen uljaudesta

Suhtaudumme eläimiin helposti ”lemmikkeinä”. Paijaamme niitä, taputtelemme niitä ja olemme iloisia, kun ne noudattavat kutsuamme. Mutta ennen kaikkea olemme eläimelle ”isäntä”. Eläin saa tehtävän olla vapaahetken sisältö, mielentilan heijaste, toisen ihmisen pehmoinen korvike.

Vain lapsella suhde eläimeen on aito, tasavertainen. Lapsi kohtaa eläimen vertaisenaan. Kummatkin leikkivät, telmivät, kirmaavat pitkin maita ja mantuja.

Erään teorian mukaan kotieläinten kesyyntyminen perustuukin ihmisen pentujen ja eläimen pentujen leimautumiseen toisiinsa, niin että lajien alkuperäinen varovaisuus katoaa. Tunnettu esimerkki tästä on koira, joka alkuaan on ollut susi. Joskus 13 000 vuotta sitten jotkin sudenpennut liittoutuivat suurriistaa pyydystäneen ihmisen kanssa.

Saamelaisten kertoman tarun mukaan susi lupasi vartioida leiriä ja ihminen lupasi antaa sudelle ylimääräiset lihat ja perkeet. On outo ajatus, että kaikki koirarodut ovat kehittyneet noista ”sopimussusista”.

Aikuisen suhde eläimeen

Mutta millainen olisi aikuisen ihmisen kunnioittava suhde eläimeen? Ehkä sellainen, joka kehittyy hevosen ja hevosmiehen välille vuosien mittaisissa yhteisissä ponnistuksissa. Siis työkumppanuus, toisen käyttäytymisen ja tarkoitusten tunnistaminen eli työskentely yhtenä yksikkönä.

Aikuinen tunnistaa eläimessä yksilön, eläimen persoonallisen suhtautumisen asioihin. Jotkin eläimet ovat uljaita, toiset rohkeita, kolmannet välkkyjä, neljännet arkoja. Toiset hakevat kaukaista horisonttia, toiset pysyvät lähimmässä mäensyrjässä.

Eläimissä on kenraaleita, kapinallisia, seikkailijoita, sotamiehiä, vääpeleitä ja muonituslottia. Joistakin eläimistä tehdään patsaita, joistakin otetaan valokuvia ja jotkut poseeraavat taiteilijan mallina.

Taiteilijan kykynä on nähdä eläin niin yksilöityneenä, että kuva lehmästä ei ole lehmänkuva, vaan muotokuva eläimestä, jolla on persoonallisuutta. Erottaa se, kuka on Kuningatar, Missi tai Kommentoora.

Nisäkkäät ovat sukulaisiamme

Lehmä ja hevonen ovat ihmisen mittakaavan sopivia nisäkkäitä. Niillä on suu, silmät, sieraimet, jalat ja vatsa. Ilmeinen lisäehto sille, että suhtaudumme niihin kuin sukulaisiiin, on siinä, että emme koe näitä eläimiä vaarallisiksi. Nimittäin, nehän eivät syö meitä, vaan ruohoa! Lisäksi pidämme samanlaisista paikoista, eteläisistä päivänpuolen rinteistä. Kuulumme samaan ekosysteemiin.

Mutta eläin kertoo myös muusta. Lehmä on merkki, joka viittaa itsensä yli kauas historiaan, savanneille ja suurelle ruohostoarolle, joka ulottui Englannista Japaniin. Siellä ne kulkivat alkuhärkien, taurusten eli tarvaiden johdolla suurissa laumoissa muodostaen uhmakkaan sarvipäiden piirin vasikoiden ympärille vaaran uhatessa.

Saati sitten hevonen, hepo, equus. Tuo alkuperäinen eurooppalainen vuoristohevonen eli könäkkäturpainen tarpaani. Ryntää laumana rinnettä alas, kulkee satoja kilometrejä kevään perässä tuoretta ruohoa jyystäen, löntystää joelle juomisen vuoksi. Se ui virrassa ja heittäytyy maahan piehtaroiden itsensä kuivaksi. Se nostaa päätään, höristää korviaan ja hörisee muille: kuulkaa, tuolla on ihmisiä.

Näihin näkyihin johti taiteilija Päivi Latvalan Tampereella avattu taidenäyttely.

JUHA KUISMA on kylien liiketoiminta-asiamies.

YRTTIMAAN TARINOITA

Anis, karamellin makuaine

Aikoinaan jokaisen valistuneen tarhurin puutarhasta leyhähti aniksen lakritsainen tuoksu.

Maailman vanhimpiin mausteka sveihin kuuluvan aniksen siemeniä käytettiin leivonnassa ja niillä hoidettiin vatsavaivoja. Vähitellen aniksen viljely jäi Suomessa unholaan.

Nykyisin aniksen siemenet tuodaan Välimeren alueelta. Niitä käytetään leivän ja leivonnaisten mausteena, mutta voi niillä maustaa vaikkapa kalaa, papua ja perunaa.

Aniksen miellyttävän maun yhyttää toisinaan kurkkupastilleista, yskänlääkkeistä ja hammastahnasta.

Itäisillä mailla siemeniä pureskellaan ruuan jälkeen hengitystä raikastamaan. Onpa niitä pureskeltu tupakasta vieroittautumiseksikin.

Aniksella maustetaan alkoholijuomia, joista tunnetuimpia on ranskalainen anisviina pastis. Pastis laimennetaan vedellä, jolloin juoma aniksen sisältämän anetolin ansiosta sakeutuu valkoiseksi.

Anetoli on suurina määrinä haitallista maksalle, mutta sitä on toki juoman sisältämä etanolikin.

Vanhoina hyvinä aikoina anis teki siemeniä myös meillä. Ulkolaiset lajikkeet eivät yleensä ehdi tuleentua, joten kotitarveviljelijän on tyytyminen lehtisatoon.

Lehdillekin on käyttöä. Niillä voi mainiosti höystää hedelmäsalaatin tai kasviskeiton. Niistä saa hauduttamalla anisteetä, jota tavataan nauttia kylmänä.

TOPI LINJAMA

Omat arvostelevat rajusti perussuomalaisten johtoa

Perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soinille ei ole ilmaantunut haastajia ensi kesän puoluekokoukseen. Soinia tuntevien mielestä se ei ole ihme.

Luumäen Taavetissa asuvan entisen puoluesihteerin **Hannu Purhon** arvio perussuomalaisten tilasta on karu: puluetta johdetaan yksinvaltiaan ottein eikä vastaväitteitä siedetä. Omaa mieltä saa olla, mutta sen jälkeen voi joutua sivuraiteille. Niinpä päätökset näyttävät sopuisilta.

”Kyse on diktatuurista, tämä ei ole enää mikään tavallinen puolue.”

Purhon mukaan puolueessa käyttää valtaa **Timo Soinin** ”hovi”, **Raimo Vistbacka**, **Jukka Jusula**, **Matti Putkonen**, **Oskari Juurikkala** ja **Erkki Havansi**, ”Soinin omin käsin poimimat asiantuntijat, joiden palkkaamista mikään päättävä elin ei ole siunannut”.

Purho kertoo menettäneensä itse sekä tukijansa että työpaikkansa kesällä 2007, kun oli esittänyt puolueen kehittämistä ja työvoiman palkkaamista muualtakin kuin Vaasan ja Uudenmaan eli Vistbackan ja Soinin vaalipiireistä.

Soini uhkasi Purhon mukaan puoluehallitusta omalla irtisanoutumisellaan, kun koki Purhon työpaikkaa puolustaneiden protestoivan puheenjohtajaa vastaan.

”Hän sanoi, että hyvä, alkakaa etsiä uutta puheenjohtajaa. Se puhe loppui siihen. Porukka joi kahvia, haukkasi pullaa ja katseli alaspäin.”

”Juurettomia on helppo ohjailla”

Purho soimaa puolueen poliittista linjaa ”hämäräksi”.

”Pintaan pulpahtaa milloin mitäkin, eivätkä kotimaan leipäjonot kiinnosta, vaan puhutaan Kreikkaan rahdatuista tukirahoista.”

Lehdetkin lellivät, eivätkä tivaa.

”Puolue on **Liisa Jaakonsaaren** (sd.) saanoin kuin median iso vauva, josta ihmetellään, että onpa se taas kasvanut. Kannatus laskisi, jos Soinilla olisi joku ehdoton periaate. Mutta hän haistelee joka päivä tuulta ja on sitä mieltä, mitä kansakin sattuu olemaan.”

Vaalivoittoja ei ole hyödynnetty vallankäytössä, ja hyökyaallon puolueeseen tuomia on helppoa ohjailla, Purho jatkaa.

”He tietävät, että hyppäämällä tuohon herrahissiin pääsee suoraan juhlapöytiin. Heillä ei ole puolueessa juuria, joten he ovat myös valmiita lähtemään.”

”Säätiöstä vaietaan”

Eurosta puhutaan, mutta omista asioista vaietaan, Purho väittää. Yksi sellainen on puolueen säätiö, jonka hallituksesta moni epäilee Soinin ja Vistbackan rakentavan itselleen valtalinnaketta.

”Heillä on säätiössä kaikki valta ja raha, ja puolue elää syrjässä omaa elämäänsä.”

Säätiön viisimiehisestä hallituksesta kaksi jäsentä on hyvin iäkkäitä.

Puolueen katsotaan siirtäneen puoluetukirahoja säätiölle, ja osa kyselee, minne hävisi puoli miljoonaa euroa kalliin puoluetoimiston hankintaan otetusta lainasta. Puolue lainasi rahat, joilla säätiö osti tilat, jotka se vuokrasi puolueelle, joka maksoi myös remontin.

Purhon ohella janakkalalainen kunnanvaltuutettu **Seppo Hauta-aho** on niitä harvoja, jotka ovat arvostelleet säätiökuviota omalla nimellään.

Purhoa pelottaa SMP:n muisto. Myös SMP:llä oli säätiö, jonka jäljiltä löytyi 2000-luvulla miljoonaomaisuus, vaikka puolue meni konkurssiin vuonna 1995.

”Puolueessa ei oteta mitään kantaa koko säätiöasiaan, se on niin kiusallinen ja hankala.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

» Kyse on diktatuurista, tämä ei ole enää mikään tavallinen puolue. Valtaa käyttävät Soinin poimimat asiantuntijat, joiden palkkaamista mikään päättävä elin ei ole siunannut.«

HANNU PURHO

» Puolueessa huolestuttaa se, että suorat ja rehelliset saavat keittää kahvia, mutta eivät osallistua. Soini ja Vistbacka leimaavat mielikuvan äijäpuolueesta median panetteluksi.«

SIRKKA-LIISA LAMMINKOSKI

» Nämä ovat vanhoja asioita, ja niitä heittelee ihminen, joka ei ole ollut missään tekemisissä puolueen kanssa vuosiin. Miten hän tuntee päätöksentekoa viimeisen viiden vuoden ajalta?«

TIMO SOINI

”Naisia kohdellaan huonosti”

Useat perussuomalaiset naiset ovat kertoneet julkisuudessa saaneensa huonoa kohtelua: ei päästetä ehdolle vaaleissa, ei oteta paikallisjäseneksi ja ajetaan nurkkaan.

Arvostelijat huomauttavat, ettei naisia näy johtopaikoilla eikä 600 000 euron puoluetuesta naistoimintaan ole ollut hyötyä: naisten osuus jäsenistä ja kannattajista on laskenut 33 prosentista 22 prosenttiin.

”Olisi vaarallista, jos esiin tulisi nuori fiksu, edustava nainen, kuten muissa puolueissa on. Mutta sitä kirkkaammin yksinäinen tähti loistaa, mitä syvempi pimeys on siinä ympärillä”, entinen puoluesihteeri **Hannu Purho** sivaltaa.

”Pitäisi kuitenkin muistaa, että missä on naisia, sinne tulee myös fiksuja miehiä. Ei sellainen porukka vedä naisia, joiden asenteesta heijastuu, etteivät naiset ole minkään arvoisia.”

Kaikki viat: Rohkea ja nainen

Yksi itsensä syrjityksi kokema nainen on ähtäriläinen **Sirkka-Liisa Lamminkoski**. Sanavalmiin naisen mukaan naiset kelpaavat kyllä muiden vaaliesitteiden jakajiksi, mutta eivät saa piirijärjestöltä edes telttaa lainaksi omia toritapahtumiaan varten.

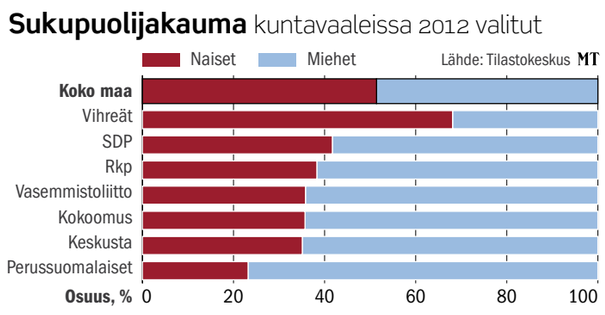

Lamminkosken mukaan hänellä on ”kaikki viat”.

”Olen rohkea, rehellinen, aktiivinen ja nainen. Näillä vioilla olen joutunut ääniharavaksi, mutta puolue ei ole tukenut minua ylöspäin.”

Piirihallituksen jäsenenä ollessaan kokouksiin kutsuttiin Lamminkosken kertoman mukaan hänen varamiehensä.

”Olen 15 vuotta kökkinyt tässä puolueessa ja halunnut oikeasti hoitaa yhteiskunnallisia asioita. Mutta lähden siitä, että jos äänet kelpaavat, pitää kelvata aivotoimintakin.”

”Puolueessa huolestuttaa se, että suorat ja rehelliset saavat keittää kahvia, mutta eivät osallistua. **Timo Soini** ja **Raimo Vistbacka** leimaavat mielikuvan äijäpuolueesta median panetteluksi, mutta kyllä teot puhuvat puolestaan.”

Monet naiset ovat siirtyneet muihin puolueisiin, mutta ei Lamminkoski. Hän luopui vain kuntavaaliehdokkuudesta.

”Aina meillä on kuhissut”

Entisen puoluesihteeri **Rolf ”Fred” Sormon** mukaan puolueessa kuhisee, mutta se ei ole uutta.

”Tilanne on samanlainen kuin vuonna 1970 eduskuntavaaleissa, kun porukkaa tuli sisään joka ovesta. Joukkoon mahtuu kaikenlaista väkeä.”

Sormo on toiminut puolueessa 43 vuotta: puoluesihteerinä, Veikko Vennamon eduskuntaryhmän pääsihteerinä ja hän se otti Timo Soininkin puolueeseen.

Mukaan on kertynyt myös niitä, jotka ovat lähteneet ovet paukkuen entisistä puolueistaan ja haistaneet uudet tuulet Soinin joukoissa. Edessä on uusi pettymys, kun asioita pitää hoitaa järjestelmällisesti ja löytää sopu, Sormo kuvaa.

”Tiedän eräänkin, joka oli ollut valtuustossa yksin yli 30 vuotta, ja aina kun ryhmään tuli toinenkin jäsen, hommat menivät sekaisin.”

Nopeasti kasvavaa joukkoa ei ole ehditty koulia, ja siksi siellä sooloillaan. Osa tulokkaista ei ole ollut mukana missään yhdistystoiminnassa ja turhautuu muutosten hitauteen.

Johtopaikat kuitenkin kiinnostavat.

”Monet ovat omasta mielestään riittävän kyvykkäitä vaikka mihin. Kun yritetään varmistaa omat asemat, mollataan muita. Jotkut pelkäävät, ettei heistä tulisi kalifeja kalifin paikalle.”

Soinille Sormo antaa tunnustusta puolueen kannatuksen noususta.

”Kyllä se on aika ylittämätön saavutus.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

Soini vastaa: ”Posketonta puhetta”

Perussuomalaisten puheenjohtaja **Timo Soinin** mielestä hänen arvostelunsa on ”nauettavaa” ja ”posketonta puhetta Luumäeltä”.

”Nämä ovat vanhoja asioita, ja niitä heittelee ihminen, joka ei ole ollut missään tekemisissä puolueen kanssa vuosiin. Miten hän tuntee päätöksentekoa viimeisen viiden vuoden ajalta?”

Soinin mukaan päätökset on tehty sekä puoluehallituksessa että eduskuntaryhmässä pykälien mukaan, useimmiten yksimielisesti.

Puolueen sisäpiiristä hän sanoo, että kaikilla on voimassa oleva työsopimus.

Edelleen Soini kiistää säätiöön liittyvän vallan sementoinnin ja vakuuttaa myös säätiön rahankäytön kestävän päivänvalon. Hän huomauttaa, ettei säätiö ole hänen vaan Vennamoiden perustama.

”Työnjako menee niin, että **Raimo Vistbacka** puhuu säätiön ja minä puolueen asioista.”

Soinin mielestä puolueen asioita on hoidettu ”erittäin hyvin”, mistä kertoo kannatuksen nousu yhdestä 18 prosenttiin hänen aikanaan. ”Olen luja johtaja, mutta ei tätä ole yhden miehen töillä tehty.”

Timo Soini

Linjattomuuteen puheenjohtaja vastaa, että linja on näkynyt muun muassa EU-päätösten arvostelussa, välikysymysten tekemisessä ja vaihtoehtobudjetin laadinnassa, mutta ”aina on varaa parantaa”.

Parantamisen varaa on myös naisten asemassa, sillä heitä on puolueessa Soininkin mielestä liian vähän. Syrjäytetyksi itsensä tuntevat ovat puheenjohtajan mukaan niitä, jotka eivät ole saaneet haluamiaan luottamuspaikkoja.

”Heitä on sekä miehissä että naisissa.”

EIJA MANSIKKAMÄKI